

De Tweede Kamer
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
T 088 4960 301
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
26 januari 2024	Accountancy	24/DB	1

Doorkiesnummer
T 088-4960342

Geachte heer Plasterk,

Het is de primaire taak van accountants om vertrouwen toe te voegen aan het maatschappelijk verkeer. Dat is juist nu van belang, omdat het vertrouwen van burgers in overheid en bedrijfsleven onder druk staat, zowel als het gaat om hun (achterblijvende) prestaties als hun (betrouwbare) informatieverstrekking en (juiste en eerlijke) communicatie. Accountants¹ zijn werkzaam bij verschillende organisaties en bedrijven op verschillende posities, zij hebben als beroepsgroep daarom veel informatie over financiën van burgers, bedrijven en de overheid. Zij spelen een cruciale rol in het verschaffen van betrouwbaarheid van alle beschikbare informatie.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) staat voor een toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand accountantsberoep in Nederland. De door de minister van Financiën benoemde Kwartiermakers toekomst accountancysector hebben in november 2023 hun eindrapport aangeboden aan de demissionair minister van Financiën. Zowel de minister als de Kwartiermakers benadrukten hoe groot het maatschappelijk belang van de accountant is. De NBA ziet dit rapport als een kritische aanmoediging om de sector continue en sneller te verbeteren. De eind 2023 naar de Tweede Kamer verzonden Wijzigingswet accountancysector draagt in onze ogen bij aan een duurzame verbetering van de kwaliteit van de controle. Wij hopen op een snelle behandeling en invoering hiervan. In deze brief dragen we zes onderwerpen aan waaraan wij graag samen met een nieuw kabinet verder werken. In de bijlage van deze brief zullen wij de onderwerpen verder uitdiepen en toelichten.

¹ De openbaar accountants (werkzaam binnen een accountantspraktijk – dat is ofwel de controle ofwel de samenstelpraktijk); de interne en overheidsaccountants (werkzaam in een accountantsfunctie in het bedrijfsleven of bij de overheid); de accountants in business (werkzaam in andere functie dan een accountantsfunctie, bijvoorbeeld in de financiële functie of in besturen of toezichhoudende organen).

1. Proportionele regeldruk en regelverbetering bij organisaties en bedrijfsleven²

Accountants zagen de laatste jaren bij organisaties en in het bedrijfsleven de regeldruk en administratieve lasten toenemen. Nieuwe regels zorgen niet altijd voor vooruitgang, verbetering of meer duidelijkheid. Belangrijk is dat een nieuw kabinet daarom goed kijkt welke regels, wetgeving, subsidieregelingen en gebruik van protocollen worden opgelegd en of deze proportioneel en uitvoerbaar zijn en hier gezamenlijk in op te trekken. Daarnaast vraagt dit dat er gekeken wordt of het aantal specifieke regelingen en de verschillen in de diverse regelingen kunnen worden teruggebracht. En of er beter kan worden aangesloten bij de reguliere verantwoording van organisaties.

2. Transparantie en ketenkracht

Het vertrouwen van burgers in instituties, overheid³ en media⁴ wordt de laatste jaren steeds minder. Dat zorgt er onder meer voor dat de samenleving om steeds meer transparantie vraagt en om controle van de gedeelde gegevens door een onafhankelijke derde. Daarnaast maakt de complexiteit van de samenleving dat geen enkele partij alleen in staat is fraude, corruptie, greenwashing, belastingontduiking, ontwijking van sancties te voorkomen, ontdekken en vervolgen, of te waarborgen dat verstrekte informatie juist en volledig is. Daarom is het belangrijk dat alle spelers in de keten van de jaarverslaggeving⁵, waaronder accountants, hun rol pakken in deze keten. Transparantie en ketenkracht betekenen: bekijk en beoordeel informatie als een geheel. We gaan langzaam toe naar integrated reporting⁶ en audit, want bedrijven⁷ gaan in de toekomst ook een verklaring omtrent risicobeheersing afgeven (de zogenoemde VOR). De NBA is tevreden dat dit is opgenomen. Wel hebben wij, en op sommige punten ook de Kwartiermakers, aanvullende voorstellen, namelijk:

- Jaarverslaggeving en bestuursverslag verplicht deponeren en hierop handhaven;
- Belang van eenduidige uitwerking en interpretatie van regelgeving en samenwerking met uitwisseling van informatie in de keten van overheid, toezicht en poortwachter, om te komen tot een effectieve keten in het kader van criminaliteitsbestrijding;
- Een verklaring omtrent levensvatbaarheid (VOL).

² Gecontroleerde entiteiten.

³ Verwey-Jonker Instituut | *Van persoonlijke krenking tot vertrouwensbreuk – verhalen van burgers met gebrek aan vertrouwen in instituties* | december 2020

⁴ Commissariaat voor de Media in het *Digital News Report Nederland 2022*, dat het samen met het Reuters Institute for the Study of Journalism is opgesteld.

⁵ Organisaties (Raad van Bestuur en interne accountants) richten de bedrijfsvoering in en rapporteren over hun prestaties, de Raad van Commissarissen, auditcommissies en externe accountants valideren die informatie en gebruikers van de jaarrekening (aandeelhouders, banken, NGO's, etc.) baseren hun beslissingen op deze informatie. Tot slot houdt de externe toezichthouder toezicht.

⁶ Rapportage waarin organisaties aangeven hoe zij duurzaam opereren en hoe strategie, governance, prestaties en vooruitzichten (maatschappelijke) waarde opleveren voor de korte, middellange en lange termijn. Hierin worden de financiële prestaties gekoppeld aan verantwoording over duurzaamheidsprestaties.

⁷ Die vallen onder de Nederlandse corporate governance code.

3. Participatie van leden

De NBA is een bij wet ingestelde organisatie (publiekrechtelijke beroepsorganisatie) en kent een verenigingsstructuur. De beroepsorganisatie heeft ruim 22.000 leden, die wij goed willen faciliteren. De ledenvergadering is het hoogste orgaan van de NBA. Twee keer per jaar kunnen de leden zich uitspreken in deze ledenvergadering. De NBA vraagt een nieuw kabinet publiekrechtelijke beroepsorganisaties de mogelijkheid te geven om leden online deel te laten nemen aan de ledenvergadering, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen. Zo bevorderen wij participatie en goed bestuur.

4. Structuurmodellen, accountancymarkt en kwaliteitsprikkel

De Kwartiermakers deden onderzoek naar de structuurmodellen van de sector⁸. Zij concludeerden dat andere structuurmodellen niet voor een verbetering zorgen van de kwaliteit van de audit. De NBA vindt het goed dat de structuurmodellen nog eens uitgebreid wetenschappelijk onderzocht zijn en wij onderschrijven de uitkomsten van deze onderzoeken. In dit kader zullen wij als aanjager van de sector ons richten op het realiseren van verdere verbeteringen van de kwaliteit van de audit binnen de bestaande structuurmodellen. Naast de NBA heeft de overheid als systeemverantwoordelijke en toezichthouder een rol hierin. Informeren en afstemmen tussen deze verschillende stakeholders is bepalend. De NBA volgt in grote lijnen de aanbevelingen Kwartiermakers op. We onderzoeken nadere maatregelen om te komen tot meer transparantie over geldstromen en hoe verdere stappen kunnen worden gezet om kwaliteit leidend te laten zijn in bestaande variabele beloning.

5. Opleiding, beroepsprofiel en arbeidsmarkt

In veel branches bestaat een tekort aan arbeidskrachten en voor de accountancysector is dat niet anders. Een deel van de beroepsgroep voert wettelijke controletaken uit. Daarnaast verrichten vele andere accountants werkzaamheden die evenzeer van maatschappelijk belang zijn. Daarbij verwijzen wij graag naar de grote rol die accountants in de samenstelpraktijk gespeeld hebben bij de NOW, TVL en andere noodmaatregelen rondom de pandemie, maar ook richting banken en Belastingdienst. Alle betrokken partijen in de sector onderschrijven dat het beroepsprofiel, de opleiding en de permanente educatie robuust en toekomstbestendig moeten worden aangepast. De NBA zorgt voor nieuwe beroepsprofielen, maar verdere stelselverandering vraagt om een stelselverantwoordelijke. We gaan dan ook graag met de overheid in gesprek wie dat zou moeten zijn.

6. Governance en financiering

In de Wijzigingswet accountancysector en de adviezen van de Kwartiermakers krijgt de NBA de volgende (nieuwe) taken toegewezen: 1) de aanwijzingsbevoegdheid voor ondernemingen en instellingen zonder accountant, 2) de vaststelling, rapportage en publicatie van audit quality indicators (AQI's) en 3) het oprichten van een gezamenlijke pool van forensische experts. De NBA onderschrijft dat deze taken de kwaliteit van de beroepsuitoefening door accountants ten goede komen. Daarbij is het goed om te realiseren dat de NBA een publiekrechtelijke beroepsorganisatie is en een vereniging van leden, hetgeen ook verschillende (gedelegeerde) taken en verantwoordelijkheden met zich mee-

⁸ Druk en tegendruk | Slotrapportage Kwartiermakers toekomst accountancy, 30 oktober 2023.

brengt, die zijn vastgelegd in de Wet op het accountantsberoep. Wij realiseren ons ook dat de overheid steeds meer wordt belast met het uitvoeren van Europese wet- en regelgeving, denk bijvoorbeeld aan de CSRD en ISQM1⁹ en dat die wetten en regels ook doorwerken voor onze beroepsgroep. Onze ruim 22.000 leden financieren middels hun contributie de NBA-taken die het publiek belang dienen. Bij een toenemende wens om publieke taken bij de NBA te beleggen dient het vraagstuk zich aan of een andere vorm van financiering gewenst is en de onafhankelijkheid bij de uitvoering van deze taken geborgd wordt. De Kwartiermakers merken op dat de financiering van de NBA verdere transparantie en onafhankelijkheid behoeft. De NBA gaat graag met de nieuwe regering in gesprek om gezamenlijk te kijken naar de governance en de financiering van de NBA om deze belangrijke taken goed uit te kunnen voeren.

Tot slot

De accountant handelt vanuit het publiek belang en de NBA wil een toekomstig kabinet graag verder helpen om stappen te zetten in de opgave waar ons land voor staat, vanuit de kennis die de sector heeft¹⁰. Wij staan de overheid graag bij in het verder uitwerken en oppakken van de onderwerpen genoemd in deze brief. In de bijlage hebben wij de thema's uit de brief verder uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,

Kris Douma
voorzitter NBA

Carla Slotema
bestuurslid NBA

⁹ ISQM1 is een kwaliteitsstandaard voor kantoren die controles of beoordelingen van financiële overzichten, of andere assurance opdrachten of opdrachten voor aan assurance verwante diensten uitvoeren.

¹⁰ Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met Sarah Nienke van Voorthuisen, sn.vanvoorthuisen@nba.nl.

In deze bijlage werken wij de zes onderwerpen uit de brief uit en lichten deze nader toe. Voor alle punten geldt, dat wij voor ons zien dat we na de komst van een nieuw kabinet graag met de dan verantwoordelijken op het ministerie van Financiën in gesprek gaan. Wanneer er echter nu al concrete vragen leven over de uitwerking van onze zes punten, zullen wij die vanzelfsprekend graag beantwoorden.

1. Proportionele regeldruk en regelverbetering bij organisaties en bedrijfsleven

Nieuwe regels zorgen niet altijd voor vooruitgang, verbetering of meer duidelijkheid. De meting van de regeldruk¹¹ (in geld en de kosten) die bij nieuwe of gewijzigde regelgeving in aanmerking wordt genomen dient zorgvuldig plaats te vinden en ook rekening te houden met de actualiteit, zoals prijsopdrijvende factoren als de krapte op de arbeidsmarkt, de inflatie en de oplopende rente. Betrouwbare informatie over de kosten van regeldruk leidt tot betere afwegingen en besluitvorming en komt de proportionaliteit van de regels ten goede. De (semi)overheid verstrekt jaarlijks miljarden euro's subsidie op beleidsterreinen als zorg, onderwijs, energie- en innovatiebeleid¹². Subsidies zijn dan ook een belangrijk beleidsinstrument. Bij het verstrekken ervan zijn verschillende subsidieregelingen en (verantwoordings-)eisen van toepassing en worden verschillende controleprotocollen opgelegd aan de publieke en private sector. Voor gecontroleerde instellingen leidt dit tot regeldruk, hoge administratieve lasten en controlekosten. Betere regels hieromtrent met een betere informatiestroom tussen overheid en subsidieontvanger zijn wenselijk. Van belang is daarbij dat dit ook makkelijk te administreren is. Helderheid, eenvoud en doelmatigheid van de subsidieregelingen zijn de start. Als een subsidieregeling aan deze drie punten voldoet, kan het controleprotocol ook navenant eenvoudig en effectief zijn. Zo is van belang dat in het kader van rechtmatige besteding van publieke middelen kritisch wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid en proportionaliteit van deze eisen en controleprotocollen. Relevante informatiebehoefte van de subsidieverstrekker moet worden afgezet tegen de administratieve en controlelasten die dit oplevert. Afstemming tussen ministeries, provincies en gemeentes en andere (semi-)overheidsinstellingen is gewenst om bijvoorbeeld tot eenduidige subsidieregelingen met bijbehorende eenduidige controleprotocollen te komen. Ook goede samenwerking tussen de publieke en private sector is daarom gewenst bij het komen tot nieuwe wetgeving en regels bij het beoordelen van uitvoerbaarheid en proportionaliteit. Daarnaast kunnen de mkb-toets en de onderzoeken van het Adviescollege toetsing regeldruk ingezet worden bij het opstellen van nieuwe en bestaande wetgeving.

¹¹ Kenniscentrum voor beleid en regelgeving, handboek_regeldruk_definitief_1_juli_2014.pdf.

¹² Dit geldt ook voor decentrale en specifieke uitkeringen van Rijk naar decentrale overheden, die leiden tot extra controledruk bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden.

2. Transparantie en ketenkracht

Ondernemingen: Verklaring omtrent levensvatbaarheid (VOL)

Hierin dient het bestuur van de organisatie een onderbouwde verklaring op te nemen met betrekking tot de toekomstbestendigheid van de organisatie, een verklaring omtrent levensvatbaarheid.

Ondernemingen: Bestuursverslag verplicht deponeren en handhaven

Nederland biedt als een van de weinige landen in Europa de mogelijkheid van vrijstelling van de verplichting van het deponeren van het bestuursverslag bij het handelsregister. Het is nu daarmee mogelijk om het bestuursverslag niet te deponeren bij het handelsregister¹³. Indien organisaties gebruik maken van deze vrijstelling, is het bestuursverslag slechts ‘ten kantore’ beschikbaar ter inzage. Dit terwijl een organisatie, op basis van de wet- en regelgeving¹⁴, in haar bestuursverslag onder andere aandacht dient te besteden aan haar voorname risico's en onzekerheden. Dit kan de gebruikers van de jaarverslaggeving belangrijke inzichten verschaffen, die nu mogelijk niet vrijelijk beschikbaar zijn. In de aanvullende wetgeving die volgt uit de Europese richtlijn voor het rapporteren over duurzaamheid (CSRD) verdwijnt deze mogelijkheid voor entiteiten die onder deze CSRD-wetgeving komen te vallen. De NBA is van mening dat die mogelijkheid zou moeten vervallen voor alle controleplichtige entiteiten met het oog op maximale transparantie. Ook brengen wij graag het niet tijdig publiceren van de jaarrekening onder de aandacht. Dit wordt in de [Wet op de economische delicten](#) als een economisch delict aangemerkt. Op dit delict staat een straf van ten hoogste zes maanden hechtenis, een taakstraf of een geldboete van de vierde categorie (maximaal € 20.500,-). Er wordt echter in ons land nauwelijks actief gehandhaafd op het tijdig deponeren van de jaarrekening. Deze handhaving is formeel belegd bij het Bureau Economische Handhaving (BEH) van de Belastingdienst. Het niet of niet tijdig naleven van de wettelijke informatieplicht kan een belangrijk signaal van discontinuïteit zijn. Van de wettelijk controleplichtige organisaties deponeert namelijk 88 procent het jaar voorafgaand aan het faillissement geen jaarverslaggeving binnen de wettelijke termijnen¹⁵. Het niet (tijdig) deponeren is daarom een duidelijk waarschuwingssignaal voor discontinuïteit, terwijl bij wel deponeren mogelijk al vroeg zou kunnen worden ingegrepen en bijgestuurd. Juist in tijden van oplopende faillissementen is dit extra van belang. Niet of niet tijdig voldoen aan de informatieplicht verhindert het inzicht in de belangrijkste risico's die de bedrijfsvoering kunnen raken én kan een duidelijke rode vlag zijn voor discontinuïteit. In het verlengde daarvan pleiten wij ervoor dat het handhavingsbeleid en de uitkomsten hiervan

¹³ BW 2:394 li d 4: Gelijktijdig met en op dezelfde wijze als de jaarrekening wordt een in de zelfde taal of in het Nederlands gesteld exemplaar van het bestuursverslag en van de overige in artikel 392 bedoelde gegevens openbaar gemaakt. Het voorafgaande geldt, behalve voor de in artikel 392 lid 1 onder a en f genoemde gegevens, niet, indien de stukken ten kantore van de rechtspersoon ter inzage van een ieder worden gehouden en op verzoek een volledig of gedeeltelijk afschrift daarvan ten hoogste tegen de kostprijs wordt verstrekt; hiervan doet de rechtspersoon opgave ter inschrijving in het handelsregister.

¹⁴ Zie art. 2:391 lid 1 BW, uitgewerkt in RJ 400.1052. RJ 400.1052 is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2022. In verslagjaren voor 2022 is RJ 400.110b van toepassing.

⁶ De aanvangen op of na 1 januari 2022. In verslagjaren voor 2022 is RJ 400.110b van toepassing.

⁷ [Rapport Oorzakenanalyse continuïteit](#) | Continuïteit: ons gezamenlijk belang

transparant worden gecommuniceerd, aangezien dit de informatievoorziening aan het maatschappelijk verkeer zal vergroten en dit naar verwachting een positief effect zal hebben op de tijdigheid van deponering.

Accountants: transparantie en geheimhouding

Accountants moeten geheimhoudingsregels naleven die voortvloeien uit de Nederlandse en Europese wetgeving en de eigen beroepsregels. De geheimhoudingsplicht van accountants moet vertrouwelijkheid waarborgen, maar is niet absoluut. Dit kan leiden tot spanning tussen enerzijds transparantie en anderzijds vertrouwelijkheid. Om aan deze geluiden tegemoet te komen bood de NBA recent een discussiedocument¹⁶ ter consultatie aan ten aanzien van deze onderwerpen. De NBA is een brede discussie gestart die antwoord moet geven op de vraag of de accountant transparanter zou moeten zijn en welke mogelijke beperkingen de geheimhoudingsplicht met zich meebrengt. Op dit moment analyseert de NBA de inbreng van diverse stakeholders op dit thema. Waarbij rekening gehouden wordt welke vervolgstappen in het publiek belang nodig zijn ten aanzien van de transparantie en geheimhouding van de accountant. De NBA kan sommige zaken oppakken, maar zoals gezegd, hierbij ligt er ook een rol voor de wetgever. In het consultatiedocument zijn denkrichtingen opgenomen die een wetswijziging vergen. Zo valt te denken aan de mogelijkheid om de bevoegdheid van de accountant om het woord te voeren op de aandeelhoudersvergadering uit te breiden naar buitengewone aandeelhoudersvergaderingen of de mogelijkheid om de accountant de bevoegdheid te geven een mededeling te doen als een beursvennootschap een persbericht uitbrengt over uitstel van de voorgenomen publicatiedatum van de jaarrekening.

3. Participatie van leden

De NBA startte vorig jaar met een programma 'levende beroepsorganisatie'. In dit programma staan meer ontmoeting en debat, meer ruimte voor eigen initiatief vanuit leden en een grotere betrokkenheid bij bestuur en beleid centraal. Dit nieuw programma moet de interactie tussen NBA (bestuur en bureau) en leden versterken en de betrokkenheid van leden vergroten. Een belangrijk onderdeel om betrokkenheid te stimuleren is het aansluiten en stemmen bij het hoogste orgaan van de NBA, de ledenvergadering. Tijdens de coronapandemie kregen meerdere beroepsorganisaties¹⁷ tijdelijk de mogelijkheid dat leden online konden deelnemen aan de ledenvergadering, het woord voeren en het stemrecht uitoefenen. In de bijeenkomsten van de ledenvergaderingen in juni 2020, december 2020 en juni 2021 heeft de NBA van die mogelijkheid gebruikgemaakt. De ervaringen die zijn opgedaan zijn positief. Zo zagen wij dat in de online ledenvergaderingen veel meer leden participeerden, zowel in de discussies als in het stemmen. Met name leden werkzaam bij kleinere kantoren (mkb) bleken de faciliteit op prijs te stellen vanwege de tijdsbesparing die hen dat oplevert. We

¹⁷ De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de Koninklijke Beroepsorganisatie van Rechtsdeurwaarders (KBvG), de Nederlandse orde van advocaten (Nova), en de NBA

zien dat andere, niet bij wet ingestelde, beroepsorganisaties zoals de Vereniging van Registercontrollers (VRC) ook na de coronapandemie goede ervaringen hebben met online ledenvergaderingen.

De ministerraad heeft in december 2023¹⁸ op voorstel van de minister voor Rechtsbescherming ingestemd met indiening van een wetsvoorstel hierover bij de Tweede Kamer dat algemene vergaderingen van privaatrechtelijke rechtspersonen, zoals besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen, verenigingen, coöperaties en verenigingen van eigenaren weer volledig digitaal mogen. Helaas vallen de publiekrechtelijke beroepsorganisaties hier niet onder. Participatie is op alle plekken van de maatschappij van belang, ook bij publiekrechtelijke beroepsorganisaties. Wij merken daarbij op dat vanuit onze leden die wens rond vrijwel elke ledenvergadering nadrukkelijk wordt neergelegd. Fysieke aanwezigheid bij een ledenvergadering van ongeveer twee uur kost onze leden vaak een halve dag, en dat blijkt gezien de gemiddelde werkdruk bij accountants een onoverkomelijk bezwaar te zijn om te participeren. De NBA gaat graag met een nieuw kabinet in gesprek om ook voor een bij wet ingestelde organisatie (publiekrechtelijke beroepsorganisaties) het voor leden mogelijk te maken om online deel te nemen aan de Ledenvergadering, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen.

4. Structuurmodellen, accountancymarkt en kwaliteitsprikkel

De markt van accountantsorganisaties die wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang kunnen uitvoeren is beperkt; zo zijn er momenteel nog maar zes kantoren in Nederland die dit mogen doen. Ook zien we terugloop in accountantskantoren met een reguliere vergunning die de andere wettelijke controles verrichten. Wel zien we buitenlandse auditkantoren toetreden die oob-organisaties mogen controleren. Dit baart ons enige zorgen. Niet omdat we tegen toetreding van buitenlandse partijen met een oob-vergunning zijn, maar omdat moet worden gewaarborgd dat auditkantoren aan dezelfde Nederlandse kwaliteitsstandaarden voldoen, net zoals de in Nederland gevestigde oob-accountantsorganisaties. Het beschikbaar zijn van genoeg accountants die (wettelijke) controles uitvoeren is van belang. Daar hebben hogeschole en universiteiten, accountantskantoren en de beroepsorganisaties allemaal een rol in. Wij onderschrijven dan ook de bevindingen van de Kwartiermakers dat uitbreiding van kantoren kan zorgen voor innovatie, onderscheid op kwaliteit en prijs en snelheid van de dienstverlening. De Kwartiermakers pleiten niet voor externe interventie in de markt. De enige overweging die zij geven is een interventie in de regels voor oob-accountantsorganisaties. Deze observatie ondersteunen wij. We denken dat het ontstaan van een aantal grotere kantoren door recente consolidaties in de sector bij kan dragen aan een groter aantal accountantsorganisaties dat een oob-vergunning aanvraagt. De beroepsorganisatie gaat graag met de nieuwe regering in gesprek om grondig te kijken hoe de re-

¹⁸ Nieuwsbericht | 22-12-2023 | ministerie van Justitie en Veiligheid | Algemene vergaderingen mogen weer volledig digitaal.

gels voor oob-accountantsorganisaties zodanig aangepast kunnen worden, dat kantoren die nu geen oob-vergunning hebben laagdrempeliger die vergunning kunnen krijgen en tevens dat kantoren die nu een vergunning hebben (en willen behouden) deze kunnen voortzetten.

5. Opleiding en beroepsprofiel en arbeidsmarkt

De opleiding tot accountant is zwaar en niet perse aantrekkelijk voor jonge mensen. De NBA ziet het als een taak om de aantrekkelijkheid van het beroep verder te vergroten. Daartoe voert zij actief campagnes onder middelbare scholieren en eerste- en tweedejaars studenten in het HBO en WO. Een deel van de beroepsgroep voert wettelijke controletaken uit. Daarnaast verrichten vele andere accountants werkzaamheden die evenzeer van maatschappelijk belang zijn. Daarbij verwijzen wij graag naar de grote rol die accountants in de samenstellingspraktijk gespeeld hebben bij de NOW, TVL en andere noodmaatregelen rondom de pandemie. Maar niet alleen bij dergelijke incidenten: ook fiscale adviezen, assurance voor banken bij bijvoorbeeld investeringen zijn voorbeelden van de grote waarde van mkb-accountants voor het bedrijfsleven. De NBA pleit ervoor dat alle accountants, dus zowel controlerend accountants als samenstellende accountants, maar ook accountants in business, intern en overheidsaccountants genoemd blijven worden als degenen die vertrouwen toevoegen aan het maatschappelijk verkeer. Niet alleen door ons, maar ook door de politiek. We zien uitstroom uit het beroep, met name van accountants die wettelijke taken uitoefenen. De Kwartiermakers geven in hun eindrapportage¹⁹ een aantal observaties en doen aanbevelingen om het beroep en de sector aantrekkelijk te houden. Wij gaan graag met het nieuwe kabinet in gesprek om opvolging aan die aanbevelingen te geven.

Een van die concrete aanbevelingen is dat het beroepsprofiel, de opleiding en de permanente educatie robuust en toekomstbestendig moeten worden gemaakt. De Kwartiermakers en de NBA hebben voor deze thema's in 2023 een expertgroep educatie aangesteld, die een advies heeft opgesteld²⁰. We hebben dit advies bestudeerd en bekijken momenteel hoe wij snelheid kunnen maken om deze onderwerpen aan te pakken. Daarbij vinden wij het wel van belang dat voorgestelde veranderingen minstens tien jaar meekunnen. Snelheid mag niet de vijand worden van het goede. Doelstellingen die zijn gesteld aan de herziening van het beroepsprofiel en de opleiding zijn: studeerbaarheid van de opleiding als fundament voor het beroepsprofiel; aantrekkelijkheid van het beroepsprofiel en de opleidingen (inclusief verbreding van de instroom) en ten slotte, de toekomstbestendigheid en de wendbaarheid van zowel het beroepsprofiel als de opleidingen. De NBA zal deze opgave projectmatig in een meerjarig programma gaan uitvoeren samen met stakeholders zoals onze leden, de opleidingsinstellingen, serviceorganisaties, en aanpalende beroepsverenigingen.

¹⁹ Druk en tegendruk, Slotrapportage Kwartiermakers toekomst accountancy, 30 oktober 2023

²⁰ Expertgroep Educatie | Advies over ontwerp beroepsprofielen en (stelsel van) opleidingen | 29 September 2023.

Gezien de wens tot onder meer de herijking van de huidige beroepsprofielen, meerdere specialisaties en daarbij de noodzaak om ook de ruimte van de permanente educatie te benutten, is tevens de verwachting dat dit tot noodzakelijke wijzigingen in het huidige governance-stelsel zal leiden. Een grote verandering in een stelsel vraagt om een stelselverantwoordelijke. Het is van belang dat vanuit de rijksoverheid regie komt. De NBA ziet voor zichzelf hier ook een nadrukkelijke rol in, en wij gaan dan ook graag met de overheid in gesprek.

6. Governance en financiering

De NBA krijgt steeds meer taken en verantwoordelijkheden die het publiek belang dienen. In de Wijzigingswet accountancysector en de adviezen van de Kwartiermakers krijgt de NBA de volgende (nieuwe) taken toegewezen: 1) de aanwijzingsbevoegdheid voor ondernemingen en instellingen zonder accountant, 2) de vaststelling, rapportage en publicatie van audit quality indicators (AQI's) en 3) het oprichten van een gezamenlijke pool van forensische experts. De NBA onderschrijft dat deze taken de kwaliteit ten goede komen. De NBA is nu een publiekrechtelijke organisatie die hoofdzakelijk is gefinancierd door haar leden. Deze ruim 22.000 beroepsbeoefenaars financieren de NBA en derhalve de NBA-taken die het publiek belang dienen. Bij een toenemend belang om publieke taken bij de NBA te beleggen dient het vraagstuk zich aan of een andere vorm van financiering gewenst is en de onafhankelijkheid bij de uitvoering van deze taken geborgd wordt. Een andere niet-structurele financieringsstroom is de bijdrage die de grootste accountantsorganisaties via de Stuurgroep Publiek Belang leveren aan kortlopende projecten onder de vlag van de NBA. Die bijdrage bestaat overigens vaak ook uit het leveren van mankracht voor die projecten. Ten slotte merkten de Kwartiermakers op dat de financiering van de NBA, verdere transparantie en onafhankelijkheid behoeft. Wij gaan hier graag over in gesprek met de overheid.

